

den gij Zijn

toen een-
de stelling
spreken van
in het hart
tewendig ge-

Schrift zelf
claren.

ijft getuigen-
oode Schrift
van Dr. Geel-
r levend.

sluit ook in,
naarin de bij-
rift en om-
eder is dan
openbaring
durven er
is onder de
n, dat weet

akt tusschen
rift, behoeft

het onder-
voer op een

hij „in geen
het Woord
tot zaligheid
ot de diepste
lamer, die
le Heilige
er boeken,
ligt zich, dat
i, maar van
dat hij was

is ontbeent
het evangelie
tuigt, dat hij
gelie behoort

krachtig“ enz.
en krachtig
it slaat weer
evangelie.

itig wel van
de prediking
Schrift „op

noemen —
loop der exo-
ken. Zij zeg-
gemak van
van zichzelf
of“ van den
enschen moet
het nu wel
„macht der
zel Beelzebub
naar dadelijk
id alle moge-
tijdenooten
ben verkon-
stelijk critiek
bel hem een-
n op dezelfde
— heeft ook
hooren be-
geesten zat
van Paulus
nen dan ook
zijn tijd wel
geesten, spe-
thouwd? En
rompte waar
sluit Paulus
ijn lezers het
Het kan ook
troost er bij
in zijn vro-
rief breed had
dat de lezers
ervan dacht.

den wij breed

loot figuur
innebeeld
ke atmosfeer“
en moet) geen
ich zoo maar
i tijdenooten

thaworn, Philo-
y. Bonf., Abolh,
n laatstezende

Hierin is veel onklaars.

Men is geneigd te vragen: hoe, als de Heilige Geest Zich openbaart door het gesproken Woord, is het dan wel levend en krachtig, maar als Hij het doet door het gesproken Woord, dan niet?

Is het leven van het Woord Gods afhankelijk van de vorm, waarin het gebracht wordt?

Ook hier duikt de gedachte weer boven, welke wij reeds elders bevestigd vonden, dat Dr. G. de Schrift „op zichzelf“ opvat als de vorm alleen.

Maar de Schrift is niet enkel vorm, doch ook inhoud.

Zelfs een gewoon boek bestaat maar niet uit papier en drukletters, maar wat het boek tot boek maakt is zijn inhoud.

Of het papier slecht is en de letters half afgesleten, maakt het boek nog niet slecht.

In het boek zit de geest van den schrijver.

Maar oneindig sterker geldt dit van de Schrift.

Het is dezelfde Geest, die de Auteur is van het gesproken en van het geschreven Woord.

De inhoud van het gesproken en geschreven Woord mogen kwantitatief verschillen, maar kwalitatief, in wezen, blijft hij dezelfde.

Die inhoud leeft.

Daarom de Schrift ook als boek spreekt en getuigt en leeft.

(Waarom Dr. G., nadat hij op zijn citaat werd aangevallen, tot de uitdrukking als „boek op zichzelf“ de toevlucht nam, wenschen wij later aan te wijzen).

Ook in de Schrift als boek werkt de Geest. Wie dat ontkent, ontledigt weer de Schrift.

Hij zit te turen op den boekvorm, niet op het boek der Schrift zelf.

Hij houdt zich bezig met het mechanische.

Hoe heerlijk is tegenover deze schismatische mechanische Schriftopvatting de organische der Gereformeerden.

Hierin is alles van Geestesleven doorstraald.

De Geest is het, die door wedergeboorte en voortgezette vernieuwing den zondaar in levende gemeenschap brengt met den levenden Christus.

De Geest is het ook, die hem levensbewustheid schenkt en door de levende werking der inwendige verlichting en door het levend getuigenis der levende Schrift en door het levende inwendige getuigenis tot het levendgemaakte ik.

Zoo verloopt alles organisch.

Er is niets mechanisch bij.

De Schrift is niet gebonden aan een bepaalde bijbeluitgave.

De Schrift is zelfs niet gebonden aan de oorspronkelijke handschriften, want het is stellig niet buiten de bedoeling des Geestes om, dat die verloren zijn geraakt.

De Schrift kan door verbranding van duizende bijbels niet worden uitgeroeid.

De Schrift is in de wereld de levende macht, die allen aanval doorstaat, die alle bestrijding

geloofden, is niet aannemelijk voor ons. Tegenover theïdendom met zijn filosofie en het jodendom met zijn rabbijentheologie heeft Paulus met groote beslistheid de prediking gesteld, die hij van boven wist ontvangen te hebben. Dat de naam Beelzebub ook in den bijbel voorkomt, — nog wel in Jezus' mond — doet hier niets ter zake; deze naam is een eigenaam, die een verklaring krijgen kan gelijk ieder ze geven wil; doch in Efeze 2:2 is geen korte eigenaam, doch een zekere breede omschrijving gegeven. En dat het gebruik van den naam Beelzebub allernijst steun biedt voor de bewering, dat de bijbel zich zoo maar klakkeloos aansluit bij wat het volksgeloof voor waar houdt, dat hebben we reeds eerder gezien.

Neen, voor ons staat de zaak anders. Als Paulus zegt, dat er in de lucht een „macht“ van boosheid is, dan is dat naar zijn eigen overtuiging ook zoo. En dan moet men niet maar tornen aan die uitdrukking door er een figuurlijke verklaring aan te geven; want alles wijst er op, dat wij hier niet met een omschrijving van het karakter der duivelen, doch met een aanwijzing van hun plaats te doen hebben. Of het dan de plaats van hun woning is, dan wel van hun werking, — dat is weer een tweede kwestie. Als eerst maar vast staat, dat de lucht hier de plaats aanduidt, vanwaar de duistere machten contact zoeken met de wereld der zinnelijke dingen, dan is teeds in hoofdzaak den tekst van Efeze 2:2 recht gedaan.

En als we dan, om nog verder te vragen, eens nader onderzoeken willen, of „de lucht“ nu „woonplaats“ of „werkplaats“ der duivelen zijn wil, dan kiezen wij voor het laatste gevoelen. Niet, om te zeggen, dat de demonen alleen maar in „de lucht“ kunnen werken. Dat zou wel zeer onbijbelsche verkondiging zijn; want behalve wat de duivelen doen „in de lucht“, om met de menschen verbinding te zoeken, is daar in den bijbel ook nog met nadruk sprake van hun raadsel in de hel. Men bedenke dan ook, dat de benaming van Efeze 2:2 (overste van de machi der lucht) moet verklaard worden als een aanduiding van der duivelen invloed-oefenen op de menschenwereld. Niemand ziet hen; waarneembaar langs zintuigelijken weg is de werking der duivelsche machten niet. Toch is ze er; en ze

tart, die als organisch middel van den Geest in de geloovigen werkt bewust, levend geloof.

Van schismatische zijde beroemt men zich gaarne: wij staan op de lijn van Kuyper en Bavinck.

Hoewel wij dan niet allerlei getuigenissen van verschillende Gereformeerde theologen zullen bijbrengen, meenen wij voor Kuyper en Bavinck een uitzondering te moeten maken.

Waar wij van Kuyper nog al veel hebben te citeeren, willen wij aan het slot van dit artikel met Bavinck beginnen.

Dat heeft nog een voordeel.

Aan den schismatieken kant stelt men gewoonlijk Bavinck ver boven Kuyper.

Men meent, dat de zgn. „Bavinck-geest“ in hen is geveerd.

Wat zegt Bavinck over deze kwestie?

Wij citeeren hier één der schitterendste passages uit zijn Dogmatiek (I bl. 405, 406).

Daarom slaat de Schrift ook niet op zichzelf. Zij mag niet deïstisch worden opgevat. Zij wortelt in eene historie van eeuwen en is vrucht van de openbaring onder Israël en in Christus. Maar zij is toch geen boek uit lang vervlogen tijden, dat ons alleen met personen en gebeurtenissen van het verleden in verband brengt. De H. Schrift is geen dor verhaal en geen oude kroniek, maar zij is het altijd levende, eeuwig jeugdige woord, dat God nu in dezen tijd en altijd door tot zijn volk laat uitgaan. Zij is de altijd voortgaande sprake Gods tot ons. Zij dient niet alleen, om ons historisch te doen weten, wat er in het verleden is geschied. Zij heeft zelfs de bedoeling niet, om ons een historisch verhaal te leveren naar den maatstaf der getrouwheid, die in andere wetenschappen geëischt wordt. De H. Schrift is een lezend-boek: al wat te voren geschreven is, is tot onze leerling geschreven, opdat wij door lijdaamheid en vertroosting der Schriften hope hebben zouden. De Schrift is door den H. Geest geschreven, opdat zij Hem dienen zou bij zijne leiding der kerk, bij de volmaking der heiligen, bij den opbouw van het lichaam van Christus. In haar komt God dagelijks tot zijn volk, in haar spreekt Hij tot zijne kinderen, niet uit de verte, maar van nabij. In haar openbaart Hij zich van dag tot dag aan de geloovigen in de volheid van zijn genade en waarheid. Door haar werkt Hij zijne wonderen van ontferming en trouw. De Schrift is het blijvend rapport tusschen hemel en aarde, tusschen Christus en zijne gemeente, tusschen God en zijne kinderen. Zij legt ons niet alleen vast aan het verleden, zij bindt ons aan den levenden Heer in de hemelen. Zij is de viva vox Dei, epistola Dei omnipotentis ad suam creaturam. Door het woord heeft God eenmaal de wereld geschapen, door het woord houdt Hij ze in stand; maar door het woord herschept Hij haar ook en bereidt ze tot zijne woning. De theopneustie is daarvoor ook eene blijvende eigenschap van de H. Schrift. Zij werd niet alleen ge-theopneust in het moment, dat zij te boek werd gesteld; zij is theopneust.

is zeer nabij. En die twee dingen (onzichtbaarheid en toch nabijheid van de op verderf aansturende helse krachten) worden nu aangeduid in de heenwijzing naar de lucht, als invloed-sfeer, als operatie-terrein van de onder Satan staande duivelen.

Men heeft gezegd, dat deze verklaring een tegenstrijdigheid zou beteekenen in Paulus' voorstellingswijze omtrent engelen en duivelen. Want, zoo luidt het bezwaar, men kan bij de boven aangenomen opvatting, geen overeenstemming vinden tusschen Efeze 2:2 en 6:12. In 2:2 staat, dat de duivelen in de lucht zijn, terwijl 6:12 spreekt van geestelijke boosheden „in de lucht“. Dat is nu wel niet tegenstrijdig, als we de nederlandsche vertaling lezen, doch de zaak komt anders te staan, zoodra we den grondtekst nashaan; deze toch spreekt van „hemelsche plaatsen“; van geestelijke boosheden in het opper-hemelsche. Kan men nu den éenen keer spreken van duivelen in de lucht (d.w.z. beneden de hemelsche plaatsen), en den anderen keer hen boven de lucht denken, en als boven-aardsche, „boven-luchtsche“ geesten ze voorstellen?

Hier schijnt werkelijk een onoplosbare moeilijkheid te liggen.

Doch bij eenig nadenken vervalt hier wel de gedachte aan tegenstrijdigheid.

Immers: in 2:2 wordt gesproken niet over het wezen, doch over de werking der duivelen. En omgekeerd: in 6:12 is, het te doen niet om hun werking, doch om hun wezen.

De bovenste, de opper-hemelsche dingen uit Ef 6:12, die vormen die sfeer, die geheel boven de aarde verheven is, en die op heel andere wijze bestaat dan de aardsche dingen bestaan.

Alles nu wat in die boven- en buiten-aardsche sfeer leeft en werkt, is daardoor onttrokken aan de wetten, die hier beneden alle doen en laten beheerschen en bepalen. Wat „in de opper-hemelsche dingen“ is, is dus van een ander wezen dan hetgeen beneden is. De duivelen hebben een anderen aard, een ander wezen, een andere werkwijze dan de menschen. Want ze zijn geesten, en kunnen dus werken en invloed oefenen op de wereld op geheel andere wijze en langs heel andere weg dan menschen van vleesch en bloed vermogen.

Uit de openbaring voortgekomen, wordt zij door de theopneustie levendig gehouden en efficiëx gemaakt.

Wij hebben hierin eenige spatieeringen aangebracht. Niet van „het Woord Gods“ alleen, maar bepaaldelijk van de Schrift zegt hij, dat zij is het altijd levende, eeuwig jeugdige woord.

De Schrift is voor hem: de altijd voortgaande sprake Gods tot ons;

het blijvend rapport tusschen Christus en Zijn gemeente, tusschen God en Zijn kinderen;

een spreken niet uit de verte, maar van nabij;

een openbaring van dag tot dag;

een band aan den levenden Heer in de hemelen.

De theopneustie (ingeven, eigenlijk: Godsademing) der Schrift is volgens hem met het teboekstellen niet afgeloopen.

Na het opschrijven werd de Schrift niet vermechaniseerd.

Zij versteende niet.

Zij werd geen dood boek.

Want die Godsademing gaat altijd door.

Zij houdt de Schrift levendig en maakt haar efficiëx, effectief, werkrachtig en doeltreffend.

Blijkt hieruit niet zonneklaar, dat de schismatische mechanische Schriftopvatting niets gemeen heeft met den Bavinck-geest?

Dan misschien met den Kuyper-geest?

Wij zullen zien.

— Blijeroeping van de Generale Synode verzocht.

De classis Zaandam heeft bijeenroeping van de Generale Synode verzocht binnen drie maanden. Het ligt wel geen twijfel of aan dit verzoek zal worden voldaan.

Dan zal in één of eenige zittingen het gravamen van Dr. Koppennal worden behandeld.

Waarschijnlijk zal er nog wel meer aan de orde zijn.

Want wie eenigszins op de hoogte is van den gang van zaken, weet, dat er meer dingen zijn, waarover beraadslaging eener Generale Synode wenschelijk is.

Bezinning en liefde vragen erom.

Liefde tot personen en gelegenheid om hen bij de bezinning de helpende hand te bieden ook, zeer zeker.

Maar bezinning over den toestand in onze kerken en liefde tot die kerken, tot de waarheid Gods toch vooral.

— Bidden en praten.

In zoover had Dr. P. J. Kromsigt een tweede snaar op zijn viool gekregen toen er deze week in Utrecht werd vergaderd, dat hij de reorganisatie

En hierover spreekt Efeze 6:12.

Doch vraagt men nu nader, waar die invloed der duivelen gevoeld wordt, dan zegt Efeze 2:2: ze zijn niet ver te zoeken, die duivelen. Ze werken in onze onmiddellijke nabijheid; de krachten der hel, hoezeer in wezen verschillend van wat op aarde zienlijk is (6:12), komen toch naar ons toe uit onze onmiddellijke omgeving (2:2); ze komen op de menschen af uit de lucht; ze zijn nabij.

En dat nu die op de wereld inwerkende geestelijke boosheden onder een opperbevelhebber staan, die ze organiseert en aanvoert, dat is het wat Efeze 2:2 ons leert met betrekking tot den Satan. Van de heirscharen („macht“ is in Efeze 2:2 een samenvatting van al de machten en krachten, die onder Satans leiding staan), van de heirscharen der hel is de Satan de groote opperbevelvoerder. Men hoort hier in de verte reeds de krijgsmuziek van Joost van den Vondel:

Op, trekt op, gij Luciferisten,
Volgt deez' vaant!
Neemt te hoop al uw krachten en listen.
Treedt vrij aan.

Want ook de Satan heeft zijn organisatie, zijn systeem. Zijn regeering is tegen den kosmos, tegen de wereld als Gods schoone schepping, gericht, doch ze is toch een „regeering“. Zijn wereld is een chaos in wezen, doch omdat ze een tegenkosmos bouwen wil, daarom verwerpt ze den stijl van den chaos: d.i. de stijlloosheid, doch tracht in evenredigheid van bouw en planmatigheid Gods werk te verwoesten. De architectuur is er, en architect is Satan ook. Maar zijn fundament is gegraven in de duistere diepten der zonde en, al is het bestek aanwezig, de afbraak is toch het doel. De beste en de vreeslijkste brekers zijn niet zij, die breken als wilden, onbeheerscht en zonder discipline, doch het zijn zij, die ook voor hun afbraak hun plan gereed hebben, hun gemaakt bestek.

En dat is de groote benauwenis, die naar u komt in den naam: overste van de macht der lucht.

K. S.